

Lekarzu, reaguj na przemoc!

2014-05-13

Gmina Miejska Kraków włączyła się do udziału w projekcie informacyjno - edukacyjnym pod hasłem „Lekarzu reaguj na przemoc”, który powstał z inicjatywy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia.

Projekt jest adresowany do pracowników ochrony zdrowia i ma na celu wzmocnienie ich udziału w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. poprzez podnoszenie kompetencji dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” oraz pracy w zespołach interdyscyplinarnych.

Pracownicy systemu opieki zdrowotnej, lekarze, pielęgniarki czy ratownicy medyczni, mają większą możliwość podejmowania interwencji w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie. Szacuje się, że od 20 do 35% kobiet szukających pomocy na ostrych dyżurach to osoby pokrzywdzone w wyniku przemocy domowej. Ponadto często okazuje się, że na stan psychofizyczny pacjentek zgłaszających się do lekarza z powodu różnych dolegliwości somatycznych jest konsekwencją sytuacji domowej i urazów zarówno fizycznych, jak i emocjonalnych. To pracownik ochrony zdrowia, dzięki odpowiedniej wiedzy i kompetencjom z zakresu rozpoznania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, może pomóc jej ofiarom.

Doznajesz przemocy? Lekarz ma obowiązek Ci pomóc!

- Bardzo często lekarz jest tą osobą, która jako pierwsza dowiaduje się o przemoc w rodzinie. Pacjenci zgłaszają się do lekarzy z różnymi dolegliwościami, które mogą świadczyć o doznawaniu przemocy w rodzinie - mówi Katarzyna Michalska z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ci, którzy doświadczają przemocy ze strony najbliższych, zazwyczaj nie wiedzą, że zgodnie z prawem mogą oczekiwać pomocy m.in. w gabinecie lekarskim.

Nowelizacja ustawy z 2010 r. włączyła do systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poza Policją czy pomocą społeczną, także ochronę Zdrowia. W sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie lekarz ma obowiązek wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”. Ma ona na celu ustalenie, czy w danym przypadku faktycznie dochodzi do stosowania przemocy w rodzinie, oraz opracowani i realizację planu pomocy.

Lekarze mają także obowiązek wykonać bezpłatne badanie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydać zaświadczenie lekarskie. Co istotne, taki dokument może wydać lekarz każdej specjalności - nie tylko biegły z zakresu medycyny sądowej (jak w przypadku obdukcji). Wydanie zaświadczenia jest bezpłatne.

Lekarz ma autorytet

Eksperti zwracają uwagę, że osoba doznająca przemocy często ze strachu lub ze wstydu nie decyduje się powiadomić o swoim problemie Policji czy pomocy społecznej. Szansą na ujawnienie problemu przemocy może okazać się wizyta w gabinecie lekarskim. Często to właśnie lekarz uświadamia

pacjentowi, że jest ofiarą przemocy i powinien otrzymać pomoc. Lekarz może wskazać konkretne drogi wyjścia z problemu, wskazać ośrodki dla ofiar przemocy w rodzinie lub organizacje pozarządowe, które udzielają wsparcia.

- Lekarz jest autorytetem i jako przedstawiciel ochrony zdrowia cieszy się poważaniem społecznym, Dzięki temu ma największą szansę na to, że pacjent go wysłucha i zastosuje się do jego rad i zaleceń - uważa Wanda Paszkiewicz, psycholog, specjalista w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Osoba doznająca przemocy może nie posłuchać policjanta, pracownika socjalnego, ale przekonają ją argumenty lekarza i poważnie rozważy jego stanowisko.

Etyka i prawo

Obowiązek pomocy pacjentom doznającym przemocy wynika nie tylko z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lecz także z zasad etyki lekarskiej. Ważne, by osoby krzywdzone wiedziały, że przemoc w rodzinie ma destrukcyjny wpływ na ich zdrowie fizyczne i psychiczne.. Konkretne wskazówki lekarza dla osób doznających przemocy mają na celu poprawę ich stanu zdrowia. - Tak jak lekarz zapisuje lekarstwo, tak samo daje zalecenie, by zgłosić się do specjalistycznej placówki dla osób doznających przemocy w rodzinie - zauważa Wanda Paszkiewicz.

Lekarz ma obowiązek okazać wsparcie pacjentowi, ale jego rola w systemie przeciwdziałania przemocy jest odmienna niż przypadku Policji czy pomocy społecznej. - Lekarz jest po to, by powiedzieć: „Uwaga, być może doszło tu do aktu przemocy”. Nie ma to jeszcze nic wspólnego z uznaniem, że faktycznie doszło do skrzywdzenia - zauważa prof. Andrzej Marciński, radiolog, od lat zaangażowany w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. - Chodzi o to, by skierować sprawę do tych instytucji, które z mocy prawa mogą się tym zająć. Mam na myśli nie tylko sąd rodzinny i karny czy prokuraturę, procedurę „Niebieskie Karty”, lecz także zespoły interdyscyplinarne.

Lekarzu, reaguj na przemoc!

Niestety wielu lekarzy nie zna szczegółowo obowiązków, które nakłada na nich *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. Szansą na zmianę jest ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna skierowana do przedstawicieli ochrony zdrowia „Lekarzu, reaguj na przemoc!”. Jej celem jest m.in. zapoznanie lekarzy z procedurą „Niebieskie Karty” oraz z psychologicznymi aspektami przeciwdziałania przemocy.

Z inicjatywy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod koniec ubiegłego roku do każdej placówki podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce trafił pakiet edukacyjny z omówieniem psychologicznych i prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy. Więcej informacji o kampanii można znaleźć na stronie www.lekarzureagujnaprzemoc.pl.